

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobkyně: O. D., narozená dne x
státní příslušností x
t.č. bytem x

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 11. 2022 č. j. OAM-484/ZA-ZA12-ZA10-2022

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 24. 11. 2022 č. j. OAM-484/ZA-ZA12-ZA10-2022 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobkyně ve své žalobě namítala, že žalovaný je při aplikaci zákona o azylu povinen dbát zásad správního řízení vyjádřených v § 2 – 8 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), především pak požadavku individualizace správního řízení. Musí rovněž zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž je také povinen do svého rozhodnutí uvést veškeré skutečnosti a úvahy, které jej vedly k vydání rozhodnutí. Žalobkyně je státní příslušnicí Ruské federace a žádost o udělení mezinárodní ochrany podala z důvodu nesouhlasu s oficiální státní politikou a rovněž z důvodu nesouhlasu s válkou Ruska proti Ukrajině. V zemi původu i v České republice se účastnila mítinků, a i nadále se účastní protestních aktivit, přičemž sdílí protestní obsah pod pseudonymy na sociálních sítích. Přestože žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že v Rusku sílí tlak státních orgánů na protiválečné aktivisty, tak se rozhodl žalobkyni mezinárodní ochranu nepřiznat, dle jeho názoru totiž žalobkyně není natolik politicky činná, aby se pro ruské státní orgány stala zájmovou osobou, čímž bagatelizuje azylový příběh žalobkyně.
3. Nesouhlasila s argumentem žalovaného, že navštěvovala demonstrace jako prostý účastník a neměla na nich žádnou roli. Uvedla, že žalovaný nikterak nedoložil, že by snad v praxi ruské státní orgány zasahovaly pouze proti výrazným režimním oponentům, ani z podkladů pro vydání rozhodnutí nic takového neplyne. Dále měla za nesprávné argumenty žalovaného, že o jejích aktivitách nejsou dostupné žádné veřejně známé důkazy, neboť ruské tajné služby monitorují sociální síť a žalobkyně má na sociální síti Instagram, veřejně přístupný účet, kde vystupuje pod pseudonymem, nicméně na fotografiích je zřetelně zachycená a rozpoznatelná, nelze tedy tvrdit, že by její profil byl zcela anonymní. Tedy pokud sdílela protiválečný obsah v minulosti, tak je možné, že tato aktivita byla zaznamenána ruskými státními složkami. Za nesprávný považovala rovněž závěr správního orgánu, že skutečnost, že neměla žádné problémy v minulosti, svědčí o tom, že takové potíže nebude mít ani v případě návratu. Uzavřela, že nesprávný je i závěr žalovaného o ukončení mobilizace, přičemž odkázala na několik článků na webových stránkách. Měla za to, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, neboť má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu zastávání určitých politických názorů.
4. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že žalobkyně výslovně sdělila, že ve vlasti neměla nikdy žádné problémy, nikdy se nedostala do potíží se státními orgány nebo bezpečnostními složkami. Rusko neopouštěla kvůli svým problémům, ale kvůli studiu v České republice. Do Ruska se poté pravidelně vracela, dvakrát ročně na prázdniny. Žalobkyně dle žalovaného nevyvíjela takovou aktivitu, aby se mohla dostat do sféry pozornosti ruských státních orgánů, aby pro ně měla představovat zájmovou osobu. O jejích aktivitách nejsou žádné veřejně dostupné informace a důkazy. Nelze ji označit za horlivou politickou aktivistku, za veřejně známou osobnost, či za někoho, kdo by aktivně vystupoval proti ruskému politickému režimu, či kritizoval jednání politických představitelů. Navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout.
5. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalovaný výslovně souhlasil s projednáním věci bez jednání a žalobkyně ve stanovené lhůtě nevyjádřila nesouhlas s takovým projednáním věci.

6. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
7. Správní spis pak obsahuje následující pro danou věc podstatné dokumenty: žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 1. 5. 2022, údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 4. 5. 2022, pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 4. 5. 2022, informace OAMP – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 30. 6. 2022, informace Agentury Evropské unie pro azylu (dále jen „EUAA“) – Zacházení s protestujícími demonstranty, novináři a ochránci lidských práv od invaze na Ukrajinu ze dne 2. 6. 2022, informace Freedom House – Svoboda ve světě 2022 – Ruská federace, zpráva Mezinárodní organizace pro migraci – Přehled údajů o zemi za rok 2021 z července 2022, žalobou napadené rozhodnutí ze dne 24. 11. 2022 č. j. OAM-484/ZA-ZA12-ZA10-2022.
8. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 1. 5. 2022 podala žalobkyně žádost o udělení mezinárodní ochrany. K žádosti uvedla, že je ruské státní příslušnosti i národnosti, pravoslavného vyznání a dorozumí se ruským a českým jazykem. Je svobodná a bezdětná. Nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyla členkou žádné politické strany ani skupiny, nikdy se politicky neangažovala, neúčastnila žádných politických akcí. Posledním místem jejího bydliště byla vesnice x. Z Ruska naposledy cestovala dne x letecky na základě českého studijního víza. Do Ruska se obvykle vracela dvakrát za rok, v létě a zimě na prázdniny. V minulosti nikdy nežádala o udělení mezinárodní ochrany. K důvodům žádosti uvedla, že nesouhlasí s politikou, kterou provádí Rusko a jeho prezident. Obává se, že po návratu bude za své názory trestána. Existují zákony Ruské federace o trestu do 15 let za vyjádření názoru ohledně situace na Ukrajině.
9. Při pohovoru konaném dne 4. 5. 2022 žalobkyně sdělila, že důvodem vycestování z Ruska bylo studium v České republice. V roce 2014 přijela do České republiky studovat, studium nedokončila, protože měla problém s bakalářskou prací. Po vypršení povolení ke studiu požádala o povolení k pobytu za účelem podnikání, které jí ale nebylo uděleno. Následně jí byl udělen výjezdní příkaz do 14. 3. 2022, letenku měla zakoupenou na 13. 3. 2022. Neočekávala ale, že bude válka, následně přestala létat letadla do Ruska a ona zůstala v České republice, protože měla podanou žádost o zaměstnaneckou kartu. Dále vypověděla, že v Rusku nikdy neměla problémy se státními orgány nebo bezpečnostními složkami. Účastnila se ale mítinků, které nebyly povoleny. Jednalo se o cca 10 mítinků, které se všechny konaly v x, byly namířeny proti zvýšení důchodového věku, proti okupaci Krymu a na podporu N. Potvrdila, že byla prostým účastníkem mítinků s účastí stovek až tisíců lidí. Mítinku na podporu Navalného se zúčastnila rovněž v Praze. Vyjma těchto mítinků nebyla v Rusku nijak politicky aktivní. Při překračování hranic Ruské federace neměla nikdy žádné potíže. Konkrétně se obávala toho, že bude při návratu do Ruska zatčena za své názory, na Instagramu zveřejňovala příspěvky, ve kterých nesouhlasila s válkou na Ukrajině. Příspěvky o válce postupně vymazala, aby za ně nedostala nějaký trest. Od 27. 2. 2022 zveřejnila přibližně 10-15 příspěvků, které se nějakým způsobem týkaly války na Ukrajině nebo Ruska. Dodala, že nedává na stories nic radikálního. Ke svému profilu uvedla, že nevystupuje pod svým jménem, ale pod pseudonymem x, jedná se o veřejně přístupný účet. Má účet i na VKontakte, rovněž pod pseudonymem. Ke své účasti na mítincích v České republice

konstatovala, že první byl na podporu N., poté se účastnila mítinků na podporu Ukrajiny. Nebylo tam mnoho lidí a žalobkyně byla řadovou účastnicí.

10. Žalobkyně dodatečně do spisového materiálu doložila příspěvky, které sdílela na svém profilu na Instagramu a fotografie z demonstrací, kterých se účastnila.
11. Rozhodnutím žalovaného ze dne 24. 11. 2022 č. j. OAM-484/ZA-ZA12-ZA10-2022 bylo rozhodnuto, že žalobkyni se mezinárodní ochrana dle zákona o azylu neuděluje.
12. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
13. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
14. Podle ust. § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
15. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
16. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
17. Zdejší soud nemá pochyby o tom, že žalobkyně zastává určitý politický názor a že svou účastí na demonstracích v Ruské federaci a v České republice uplatňovala svá politická práva na svobodu shromažďování a svobodu projevu. Spor je tedy zejména o tom, zda žalobkyni v Rusku v této souvislosti pronásledují, resp. zda by jí v případě návratu do Ruska hrozilo, že ji pronásledovat budou. Ustanovení § 2 odst. 4 zákona o azylu definuje pronásledování jako „závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“
18. Toto ustanovení je třeba vykládat v souladu s čl. 9 směrnice 2011/95/EU („kvalifikační směrnice“), který v odst. 1 definuje pronásledování jako jednání, které je: „a) *svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).*“

19. V čl. 9 odst. 2 pak kvalifikační směrnice poskytuje demonstrativní výčet jednání, která lze považovat za pronásledování. Podle písm. b) a c) tohoto ustanovení, se za takové jednání považuje „*právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem*“ a „*nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání.*“
20. Městský soud v Praze souhlasí s žalovaným, že žalobkyně doposud ve vlasti ve spojení s uplatňováním svých politických názorů neměla žádné problémy. Před svým vycestováním se žalobkyně účastnila přibližně 10 mítinků v x, a to v období let 2012 až 2017. Jednalo se o mítinky proti zvýšení důchodového věku, na podporu N. a proti invazi Ruska na poloostrov Krym. Žalobkyně zde byla prostým účastníkem a za svou účast nebyla nijak postižena. Žalovaný správně poukázal na to, že je nepravděpodobné, že by žalobkyni v budoucnosti hrozil postih kvůli účasti na demonstraci v letech 2012 až 2017, když žalobkyně nebyla až do svého vycestování v roce 2018 z ničeho obviněna a bez jakýchkoliv potíží z Ruské federace vycestovala. Žalobkyně ve své azylové žádosti uvedla, že se obává uvěznění v souvislosti se svými názory na válku na Ukrajině. Její účast na demonstracích, které se tohoto konfliktu netýkaly, tedy nemůže vést k jejímu zatčení z důvodů, pro které podala azylovou žádost. Lze proto dojít k závěru, že žalobkyni by pouze z důvodu její účasti na demonstracích v letech 2012 až 2017 nehrozil žádný postih.
21. Soud se dále zabýval tím, zda by žalobkyni nehrozilo nebezpečí pouze z důvodu zastávání určitého politického názoru. Z informací, které si žalovaný opatřil (relevantní je zejména zpráva EUAA ze dne 2. 6. 2022), totiž plyne, že po ruské invazi na Ukrajině začalo Rusko systematicky potírat jakýkoliv veřejný projev nesouhlasu s válkou. Zároveň však z těchto zpráv podle soudu nelze dovodit, že by každý jednotlivec, který se určitým způsobem vymezil vůči válce, čelil riziku pronásledování.
22. V případě návratu žalobkyně do Ruska by její právo svobodně projevovat svůj názor na válku na Ukrajině do jisté míry utrpělo. Pokud by chtěla pokračovat v účasti na demonstracích, či jinak veřejně dávat najevo svůj nesouhlas s válkou, zřejmě by se vystavila určité formě postihu. Městský soud si je také vědom toho, že po jednotlivci nelze požadovat, aby se případnému pronásledování vyhnul tím, že své politické názory nebude veřejně projevovat [srov. analogicky rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) ze dne 5. 9. 2012, ve spojených věcech C-71/11 a C-99/11, Y. a Z., bod 80 ve vztahu k náboženské svobodě, či rozsudek ze dne 7. 11. 2013, ve spojených věcech C-199/12 až C-201/12, X., Y. a Z., bod 76 ve vztahu k příslušnosti k určité sociální skupině].
23. Při posuzování pravděpodobnosti pronásledování je však zároveň nutné přihlédnout k intenzitě či rozsahu, v jakém jednotlivec zastávaný politický názor dává veřejně najevo. Pokud totiž před odjezdem z vlasti žadatel nebyl výrazněji politicky aktivní, nelze předpokládat, že by v případě svého návratu najednou své aktivity zintenzivnil a tím zvýšil pravděpodobnost, že bude čelit pronásledování.
24. Přitom platí, že *ne každý zásah do svobody projevu nebo svobody shromažďování bude představovat pronásledování. Důležité je posoudit povahu represe, která by jednotlivci hrozila v souvislosti s výkonem některého z uvedených politických práv (obdobně viz výše citovaný rozsudek Soudního dvora ve spojených věcech C-71/11 a C-99/11, Y. a Z., bod 65 a násl).*
25. Zpráva EUAA uvádí, že kvůli účasti na protiválečných aktivitách v Rusku ke dni 2. 6. 2022 zadrželi 15 446 lidí. V několika případech byla vůči demonstrantům vznesena obvinění podle nového ustanovení 20.3.3 přestupkového zákona, které se týká veřejné diskreditace ruských

ozbrojených sil. Sedm z těchto řízení skončilo uložením pokut ve výši od 30 000 do 60 000 rublů, přičemž pokuta 30 000 rublů je nejmenší možný trest. Jak uvedl Krajský soud v Brně ve svém rozsudku č. j. 41 Az 25/2022-92 ze dne 16. 11. 2022: „*Pokud obviněného v průběhu jednoho roku za stejné obvinění alespoň jednou odsoudili, lze ho obžalovat podle trestního zákoníku (ustanovení 280.3) a hrozí mu až tři roky vězení. Od 4. 3. 2022, kdy byla tato legislativa přijata, do 22. 5. 2022 ruské soudy řešily 2 030 obvinění podle přestupkového zákona a čtyři řízení podle trestního zákoníku.*“ Je tedy zřejmé, že za opakování přestupku diskreditace ruských ozbrojených sil hrozí až tři roky vězení v případě opakovaného odsouzení v průběhu jednoho roku. V několika případech došlo k obvinění na základě jiných ustanovení přestupkového zákona, která umožňují člověka zatknout na dobu 15 dní. V případě trestních řízení se nejčastěji postupovalo podle ustanovení 207.3 trestního zákoníku, které zakotvuje trestný čin veřejného šíření nepravdivých informací o ruské armádě a ruských institucích. Od 4. 3. do 18. 4. 2022 bylo zahájeno trestní řízení s 32 osobami. Nejčastěji šlo o novináře, blogery, aktivisty a uživatele sociálních sítí.

26. Žalobkyně v minulosti nebyla adresátem obvinění z přestupku či trestného činu v souvislosti s účastí na protiválečné demonstraci. Žalobkyně zároveň není novinářkou, aktivistkou a blogerkou, avšak dle spisového materiálu ji lze považovat za člověka, který svůj názor na válku dává najevo výraznějším způsobem. Svůj nesouhlas s ruskou invazí na Ukrajinu projevila opakovaně při účasti na demonstracích v jak v Ruské federaci (demonstrace proti obsazení poloostrova Krym), tak v České republice. Žalobkyně dále tvrdila a doložila, že publikovala své názory na sociálních sítích, či jiným veřejným způsobem, činila tak i během svého pobytu na území České republiky. Žalobkyně i v rámci pohovoru konaného dne 4. 5. 2022 uvedla, že v případě návratu do Ruské federace se nadále bude účastnit protiválečných demonstrací a vyjadřovat své názory na válku.
27. Při posuzování přiměřené pravděpodobnosti pronásledování je nutné přihlédnout také k intenzitě, v jaké žalobkyně v minulosti dávala najevo své politické názory. Ta přitom byla poměrně vysoká, pokud se vůči válce vymezila účastí na několika demonstracích (jak v Rusku, tak v České republice) a opakovaně sdílela protiválečné příspěvky na sociálních sítích.
28. Pokud jakýkoliv žadatel o mezinárodní ochranu byl v zemi původu již v minulosti vystaven pronásledování, je to silným indikátorem toho, že se takové pronásledování nebo ohrožení vážnou újmu může s vysokou mírou pravděpodobnosti znovu opakovat. To však není podstatou azylového řízení. Tím je naopak posouzení otázky, zda v konkrétním případě žalobkyně existuje riziko, popř. jak velké riziko, že tomuto pronásledování bude v případě návratu vystavena. Proto není smysluplné, vyžadovat od žadatelů o azyl prokázání, že v minulosti byli vystaveni pronásledování. Samozřejmě vyličený azylový příběh žalobkyně může poskytnout ve spojení s informacemi o zemi původu určitá vodítka.
29. Na prospektivní povahu posuzování a rozhodování upozornil např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2014, č.j. 2 Azs 139/2014-38, v němž se mimo jiné uvádí, že „*ve vztahu k dokazování prováděnému v rámci řízení o udělení mezinárodní ochrany je důležité, že se jedná o rozhodování prospektivní, posuzuje se tedy riziko pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu či vážné újmy dle § 14 téhož zákona v budoucnu.*“
30. Důvodnost obav žalobkyně a jejich posouzení se pak odvíjí především od řádně zjištěného skutkového stavu, zejména z dokazování ohledně situace v zemi původu. Pokud dostupné informace objektivního charakteru potvrzují riziko, že k takovému pronásledování dochází

a nikoliv ojediněle, jsou pak důvodné obavy i u žalobkyně. Právě z informací o zemi původu, které žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení a tvoří součást správního spisu, vyplývá, že v Ruské federaci režim postupuje proti jakýmkoliv protiválečným projevům (účast na demonstraci, projev kritického názoru vůči režimu a jeho představitelům na sociálních sítích atp.), protože je zřejmé, že je zde dána vysoká míra pravděpodobnosti pronásledování (za opakovanou účast na demonstraci hrozí uvěznění) nebo hrozby vážné újmy. Nemusí jít vyloženě ani o politickou aktivitu, postačuje běžný občanský postoj a vyjádření kritického názoru.

31. Z výpovědi žalobkyně vyplynulo, že důvody jejích obav z návratu do vlasti (z pronásledování nebo hrozby újmy) jsou spojeny s jejím politickým názorem a protiválečným postojem. Politický názor projevovala žalobkyně účastmi na demonstracích, jejichž účastníci jsou v současné době dle zpráv o zemi původu zatýkáni policií, a dále své protirežimní postoje projevovala nebo sdílela prostřednictvím sociálních sítí. Ze zpráv, které obstaral žalovaný je zřejmé, že státní orgány Ruské federace pečlivě sledují sociální sítě svých občanů a za jakékoliv protiválečné projevy je obviňují ze spáchání správních deliktů, či trestných činů. Z těchto zpráv však nevyplývá, zda ruské státní orgány tyto informace shromažďují a trestají pachatele i zpětně nebo dochází k trestání pouze za aktuální příspěvky. Rovněž z těchto zpráv neplyne, zda je tento systém natolik propracovaný, aby zachytil i dočasné příspěvky (stories), které žalobkyně umísťovala na sociální síť Instagram. Pokud by se jednalo o sofistikovaný systém, tak by nebylo vůbec podstatné, že žalobkyně informace sdílela na profilu, který používá pod pseudonymem, neboť na tomto profilu má uveřejněny své osobní fotografie a bylo by tak zcela jistě možné ji s tímto profilem spojit a postihnout za jednotlivé příspěvky, které se na tomto profilu historicky objevily. Dle zdejšího soudu bylo vhodné také hodnotit obsah žalobkyní doložených příspěvků, neboť z obsahu správního spisu nelze přezkoumat, co žalobkyně na svých sociálních sítích sdílela, protože většina příspěvků je psaná v ruském jazyce a azbukou. Není tedy možné vyhodnotit, zda se skutečně jednalo o příspěvky, za které by žalobkyně mohla být v případě návratu postižena státní mocí a zda se jednalo o její autorské příspěvky nebo o pouhé „předání“ názorů vyslovených jinými osobami. Nebylo tedy možné ani vyhodnotit, zda by žalobkyně mohla být v budoucnu stíhána za sdílení obdobných příspěvků, neboť z obsahu správního spisu nelze posoudit intenzitu či rozsah, v jakém žalobkyně zastávaný politický názor dává veřejně najevo.
32. Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 21. 9. 2023 ve věci C-151/22 k posouzení odůvodněnosti obav žadatele z pronásledování z důvodu politických názorů uvedl, že: „*musí příslušné orgány členských států zohlednit pro účely individuálního posouzení žádosti, které jsou povinny provést, zejména míru přesvědčení o politických názorech, jichž se žadatel dovolává, jakož i jeho případné zapojení do činností zaměřených na podporu těchto názorů. Tyto orgány však nemohou požadovat, aby tyto politické názory byly u uvedeného žadatele natolik hluboce zakořeněny, že by se nemohl po návratu do země svého původu zdržet jejich projevem, aby nevzbudil u potenciálních původců pronásledování v této zemi nežádoucí pozornost, což by je mohlo vést k pronásledování ve smyslu článku 9 směrnice 2011/95.*“ Provedení takového posouzení však bylo dle zdejšího soudu s ohledem na zjištěný skutkový stav nemožné, neboť zprávy obstarané žalovaným neobsahovaly informace, které by byly dostatečně přiléhavé na situaci žalobkyně. Zároveň nebyla dostatečně zjišťována aktivita žalobkyně na sociálních sítích, neboť žalovaný měl za to, že anonymní profil žalobkyně, který v době vydání rozhodnutí neobsahoval žádné protiválečné příspěvky, nemůže vést k pronásledování žalobkyně v budoucnu. S tímto posouzením se však zdejší soud neztotožňuje. Stejně tak jako zachytil správní orgán obsah Instagramového účtu žalobkyně ve správním řízení, tak mohly učinit

orgány Ruské federace v době, kdy tento účet obsahoval protiválečné příspěvky, které žalobkyně sdílela a správnímu orgánu dokládala. Jejich pravost pak žalovaný žádný způsobem v průběhu řízení nezpochybňoval.

33. Zdejší soud má za to, že zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel, hovoří spíše o masovém a náhodném zatýkání, které provází účast na protiválečných demonstracích v Ruské federaci, či za uveřejňování protiválečných příspěvků na sociálních sítích. Vyplývá z nich, že kterýkoli občan Ruské federace se může stát terčem represe státních orgánů, aniž by dříve musel být výrazně politicky angažovaný, a aniž by mu byl k dispozici účinný prostředek ochrany před takovou represí. Zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, tedy spíše podporují závěr o důvodnosti obav žalobkyně z pronásledování ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu či hrozby vážné újmy ve smyslu ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu při návratu do Ruské federace.
34. Lze tak uzavřít, že odůvodnění napadeného rozhodnutí postrádá objektivní hodnocení aktuálních a přílehlavých zpráv o zemi původu žalobkyně a s tím související dostatečné posouzení otázky, zda by se žalobkyně mohla stát obětí represe státních orgánů Ruské federace po návratu do své vlasti. Rovněž i zjištěný skutkový stav nebyl nedostatečný pro vydání napadeného rozhodnutí. Na žalovaném bude, aby v dalším řízení důkladněji s přihlédnutím k výše uvedené argumentaci zdejšího soudu posoudil, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu nebo pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu v souladu s právním názorem v tomto rozsudku vysloveným.
35. S ohledem na vše shora uvedené nezbylo soudu než žalobou napadené rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušit. V souladu s ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem vysloveným soudem v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, ale žádné náklady jí nevznikly, ani je neúčtovala. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 22. listopadu 2023

JUDr. Marcela Rousková
samosoudkyně